

Năm 2018 đánh dấu một thập kỷ trôi qua thành công của chuỗi Hội thảo quốc tế về Biển Đông - “Hợp tác vì hòa bình và phát triển khu vực”. Tại hội thảo lần này, 32 tham luận đã được trình bày, tình hình Biển Đông, động thái của các nước trong 10 năm qua được các đại biểu thảo luận, đánh giá toàn diện.



Phát biểu khai mạc Hội thảo, PGS.TS Nguyễn Văn Tùng, Giám đốc Học viện Ngoại giao đánh giá Hội thảo khoa học quốc tế về Biển Đông, sau 10 năm tổ chức, đã có được khung chương trình nghiên cứu định hướng, giúp hình thành một mạng lưới học giả quốc tế nghiên cứu về Biển Đông, góp phần nâng cao nhận thức của giới hoạch định chính sách và công chúng về vấn đề Biển Đông; xét từ góc độ học thuật, vấn đề Biển Đông đã trở thành một chủ đề nghiên cứu với nội dung đa dạng, đa ngành và đa chiều, thu hút sự quan tâm ngày càng lớn của giới học giả.

Thay mặt Lãnh đạo thành phố Đà Nẵng, địa phương đăng cai Hội thảo lần này, ông Hồ Kỳ Minh, Ủy viên Thường vụ Thành ủy, Phó Chủ tịch Ủy ban Nhân dân thành phố Đà Nẵng chào mừng các đại biểu tham dự Hội thảo, bày tỏ hy vọng các đại biểu sẽ trao đổi thông tin và tích cực trình bày tình hình Biển Đông, đề xuất các sáng kiến hướng dẫn kiểm soát tốt hình hình, tăng bước xây dựng một Biển Đông hòa bình, hữu nghị và hợp tác bền vững, đảm bảo an ninh, an toàn cho cuộc sống của 300 triệu người dân ven biển, đóng góp vào hoà bình, ổn định của khu vực.

Phiên Khai mạc

Phiên 1 với chủ đề “Biển Đông: Trung tâm của Khu vực Ấn Độ Dương – Châu Á - Thái Bình Dương” sẽ xem xét bối cảnh địa chính trị rộng lớn của khu vực Ấn Độ Dương - Châu Á - Thái Bình Dương để đánh giá tầm quan trọng của Biển Đông trong chiến lược cạnh tranh địa chính trị của các nước lớn như Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương hay Sáng kiến Vành đai và Con đường. Phiên này cũng tìm hiểu mối liên hệ giữa những sự kiện trên Biển Đông với diễn biến ở Ấn Độ Dương, Thái Bình Dương và Biển Hoa Đông cũng như với các diễn biến địa chính trị chung của toàn bộ khu vực.

Phiên 1

Với chủ đề **“Biên Phòng Tiêu điểm: 10 năm Nhìn Lại”, Phiên 2** sẽ đánh giá tình hình Biên Phòng hiện nay trong tổng quan với 10 năm trước, qua đó phân tích những nguyên nhân

cũng như những thay đổi trên thực địa, trong đánh giá, nhận thức của các chính phủ cũng như trong quan hệ giữa các bên có liên quan. Phiên này cũng xem xét các cách nhìn nhận và lý giải khác nhau từ cùng một số vấn đề lịch sử để xác định những điểm tương đồng và khác biệt về tư duy, hiểu biết và định giá. Qua đó, tranh luận sẽ làm nổi bật những yếu tố làm sai lệch thực tế và phức tạp hoá vòng luẩn quẩn những hành động và phản ứng qua lại. Theo sát những thông tin của các báo chí cũng như, các định giá sẽ tìm cách nhận định những nguyên nhân cơ bản dẫn đến những thay đổi về thực tiễn và tư duy.

Phiên 2

Phiên 3: “Lập trình và Yêu sách của các Bên: Tiếp nối và điều chỉnh” đưa ra tổng kết về quan điểm và yêu sách của các bên tranh chấp trong một thập kỷ qua. Các định giá phân tích các tuyên bố chính thức và vận động lập pháp của từng bên để xác định những điểm có tính tiếp nối cũng như thay đổi trong cách áp dụng và định giá luật biên. Thông thường, xác định các nhân tố quan trọng trong lập trình của các bên là căn cứ để nhận thức rõ nhận thức và cách tiếp cận của họ để với tư thế pháp lý trên biên hiện nay. Phản ứng của bên yêu sách liên quan đến phán quyết trong vụ kiện lịch sử giữa Philippines và Trung Quốc ngày 12/7/2016 là đặc biệt quan trọng bởi nó phản ánh cách thức các tiến trình pháp lý có thể ảnh hưởng tới hành vi của các chủ thể liên quan.

Phiên 3

“Các Nước Lớn: Can thiệp hay Không Can thiệp?” là chủ đề Phiên 4. Biển Đông là một vùng biển có tầm quan trọng toàn cầu bởi nó án ngữ nhiều tuyến hàng hải huyết mạch của khu vực và Đông-Á Thái Bình Dương. Có một lượng quan trọng cho rằng sự tích cực và hiện diện hải quân của các cường quốc bên ngoài đã và đang gây bất ổn và thúc đẩy hoạt động quân sự hóa khu vực. Chiếu ngữ cảnh này, có ý kiến khác biệt thích rằng việc các cường quốc can thiệp vào vấn đề khu vực do lo ngại về nguy cơ tiềm tàng đối với tự do hàng hải, hàng không cũng như các thách thức đối với trật tự luật pháp hiện hành. Phiên thảo luận này sẽ đánh giá tình thế những thay đổi trong quan điểm và chính sách của các cường quốc chủ chốt đối với Biển Đông và nhận diện những động lực và nguyên nhân đằng sau những thay đổi này.

Phiên 4

Thảo luận về những thay đổi trong cán cân quyền lực và đánh giá những rủi ro có thể diễn biến xung đột và trạng thái Biển Đông là chủ đề chính của **Phiên 5: “Xây dựng Lực lượng trên Biển Đông”**

Sau một thập kỷ từ Sự kiện Impeccable

năm 2009, một số lượng lớn khí tài hải quân và không quân, tàu chấp pháp, lực lượng dân quân và các phương tiện tự hành đang hiện diện dày đặc ở vùng biển này. Khu vực Trường Sa và Hoàng Sa được coi tạo thành các điểm nóng với trung tâm hậu cần, các cơ sở radar và được lắp đặt các hệ thống vũ khí mới. Các diễn giả sẽ đánh giá những thành tựu của thành công lực lượng biển của các bên để xác định lợi thế giữa các bên, nhận diện các thách thức và chiến lược an ninh biển của các bên liên quan để đánh giá nguy cơ diễn biến đối đầu và xung đột.

Phiên 5

Phiên 6 với tiêu đề “Xây dựng Lòng tin, Ngoại giao Phòng ngừa và Giải quyết Tranh chấp” xem xét các tiến trình xây dựng niềm tin, ngoại giao phòng ngừa và nỗ lực giải quyết tranh chấp ở Biển Đông. Mặc dù căng thẳng luôn hiện hữu, những bước tiến qua căng có một số diễn biến tích cực. Sau khi thông nhất với khuôn khổ chung, ASEAN và Trung Quốc bắt đầu đi vào đàm phán nội dung thực chất của một bộ quy tắc ứng xử tiếp theo năm 2018 trên cơ sở văn kiện đàm phán đơn nhất. Hai bên đã vận hành đường dây nóng để xử lý các tình huống khẩn cấp và thảo luận về mở rộng áp dụng CUEs đối với các tàu cảnh sát biển. Một số bên đang tiến hành đàm phán và khai thác chung và phân định biển. Trong bối cảnh như vậy, các diễn giả sẽ đánh giá những cơ chế quan trọng nhất và xem xét triển vọng của những quá trình này trong tương lai.

Phiên 6

Chủ đề Phiên 7 là “Các Nhân tố Mới Có thể Tạo Bứt phá trên Biển Đông”. Phiên này đề cập các vấn đề mới phát sinh có khả năng phá vỡ trật tự ở Biển Đông. Các tiến bộ khoa học và công nghệ không chỉ mở ra những lĩnh vực cạnh tranh mới, như không gian mạng hoặc khai thác đáy biển sâu, mà còn xóa nhòa ranh giới giữa dân sự và quân sự, giữa con người và thiên nhiên. Biển đổi khí hậu và suy thoái môi trường biển do hoạt động tàn phá quy mô lớn của con người đang phá hủy hệ sinh thái biển và đe dọa những hậu quả khó lường cho đời sống và sinh kế của các cộng đồng ven biển. Việc tiếp diễn và không tuân thủ luật pháp quốc tế có thể thúc đẩy các phản ứng đáp trả trái luật, từ đó phòng ngừa một cách hệ thống tại trật tự luật pháp trên biển.

Phiên 7

Phiên 8: “Trật tự và Bất ổn trên Biển Đông: Suy ngẫm về Quá khứ và Tương lai”. Trật tự dựa trên luật pháp ở Biển Đông đang bị thách thức nghiêm trọng và có thể bị thay thế bởi một trật tự thế giới dựa trên sức mạnh, hoặc một kiểu lai tạo giữa sức mạnh và lý pháp, hoặc thậm chí rơi vào hỗn loạn. Loại hình trật tự nào sẽ đem lại môi trường an ninh, sự thịnh vượng và bền vững cho toàn bộ khu vực? Phiên 8 là tập hợp những suy ngẫm về bản chất của những biến đổi trong thập kỷ qua và những thách thức với Biển Đông trong thập kỷ tới, trên cơ sở rút ra các bài học để cải thiện khả năng quản lý và quản trị Biển Đông vì an ninh và thịnh vượng chung của toàn khu vực.

Phiên 8 và Bộ môn

Quỹ Hỗ trợ Nghiên cứu Biển Đông (FESS)